

fi

Euroopan unioni
Aluepolitiikka

info regio

| Nro 25 | Maaliskuu 2008 |

panorama

**Aluepolitiikka,
kestävä kehitys ja
ilmastonmuutos**

Sisältö

Aluepolitiikka, kestävä kehitys ja ilmastomuutos

Kestävä kehitys ja alueellinen kehitys - ilmastohaasteesta energiatoimintaan

Ilmastomuutos – ja sen vaikutus tapaamme tuottaa ja kuluttaa – lisää jatkuvasti merkitystään olennaisena osana kestävä kehityspolitiikkaa.

Alueellinen sopeutuminen ilmastomuutokseen: Euroopan aluesuunnitteluhaaste

Eurooppalaisten on ryhdyttävä oikea-aikaisiin, asianmukaisiin ja kustannustehokkaisiin sopeuttamistoimiin ilmastomuutoksen ihmisille ja ekologisille järjestelmille mahdollisesti aiheuttavien vahinkojen poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Alueet yhteistyössä kestävä kehityksen puolesta

"Greening Regional Development Programmes (GRDP)" -verkosto on kehittänyt tuotteita auttamaan julkisia elimiä antamaan ympäristöasioille täyden painon paikallisessa ja alueellisessa kehityksessä.

ERDF käytännön toimita: Yhdistynyt kuningaskunta, Itävalta, Kreikka, URBACT

Kentällä: Puola

Raportti: Vakaasti kohti vähähiilistä taloutta

Itä-Englanti on yksi harvoista Euroopan alueista, joka todennäköisesti saavuttaa Euroopan komission asettamat uudet ja kunnianhimoiset tavoitteet hiilipitoisten raaka-aineiden käytön vähentämisestä EU:ssa.

Kentällä: Kanariansaaret (Espanja)

INTERREG käytännön toimita

3

7

10

13

14

16

20

21

Valokuvat (sivut): Euroopan komissio (1, 3, 4, 5, 6, 15), LIFE projects (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9), Mark Passmore (10, 11), South West Regional Office (12), Ecodyfi (13), Energieagentur Judenburg-Knittelfeld-Murau (13), ANATOLIKI S.A. (13), Commune Napoli (13), EEDA (16, 28, 29), Dong Energy A/S (17), Instituto Tecnológico de Canarias (20), ASECOR (21), Stadtreinigung Leipzig, Vital Signs project (21), GTK (21).

Kansi: Nestos-jokiprojekti: Thissavroksen pato kasteluun ja energiantarpeeseen (yhteistyössä Bulgarian kanssa), Drama, Kreikka.
Muut avustajat: Pierre Ergo, Jean-Luc Janot.

Toimittaja: Ana-Paula Laissy, Euroopan komissio, aluepolitiikan pääosasto.
Tämä lehti on painettu englanniksi, ranskaksi ja saksaksi kierrätyspaperille.

Tämä alakohtainen asiakirja on saatavana Euroopan unionin 22 kielellä osoitteesta:
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm
Tämän julkaisun mielipiteet ovat kirjoittajan omia, eivätkä ne välttämättä heijasta Euroopan komission näkemyksiä.

Kestävä kehitys ja alueellinen kehitys - ilmastohaasteesta energiatoimintaan

Ilmastonmuutos – ja sen vaikutus tapaamme tuottaa ja kuluttaa – lisää jatkuvasti merkitystään olennaisena osana kestävästä kehityspolitiikasta. Siksi se, keskeisenä osana alueellista kehitystä, merkitsee ennennäkemätöntä haastetta, mutta myös mahdollisuutta Euroopan alueille käyttää innovatiivisuuttaan ja luoda uusia työpaikkoja.

Suuri fotosähköinen järjestelmä tuottaa aurinkoenergiasta 530 MWh Blonsissa, Itävallassa.

”Kestävä kehitys”, mikä tarkoittaa tasapainoa taloudellisissa, sosiaalisissa ja ympäristöä koskevissa asioissa, on ollut pitkään Euroopan politiikan perimmäinen päämäärä. Vastan on kuitenkin tullut suuri haaste: ilmastonmuutos¹. Vaikka ilmastonmuutosta aiheuttavat prosessit liittyvät lukuisiin alueisiin (ilma, vesi, maaperä, luonnon monimuotoisuus) ja lukuisiin sektoreihin (liikenne ja rakentaminen, teollisuus ja maatalous), kaikkialla tulee vastaan yksi ydinelementti – energia. Tämä energia on vahvasti riippuvainen fossiilisista polttoaineista, jotka ovat suurin kasvihuoneilmiötä aiheuttava

tekijä, ja lisäksi niiden saatavuus on rajallinen. Tästä tilanteesta johtuu, että EU on riippuvainen ulkopuolisista energiantoimittajista ja altis hintojen ailahtelevuudelle.

Siksi on ymmärrettävää, että energia ja ilmastonmuutos ovat yksi EU:n kestävä kehityksen strategiassa (SDS) luetellusta seitsemästä haasteesta. Kuusi muuta strategiassa mainittua haastetta ovat kestävä liikenne, kestävä kulutus ja tuotanto, luonnonvarojen säilyttäminen, terveys, sosiaalinen osallisuus ja väestönkehitys sekä maailmanlaajuinen köyhyys.

(1) Komission vihreä kirja neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle - Adapting to climate change in Europe – options for EU action (KOM(2007) 354 lopullinen) ja PESETA-hanke – Ilmastonmuutoksen vaikutukset Euroopassa: <http://peseta.jrc.es/>

Komission ensimmäinen raportti kestävän kehityksen strategiasta

Euroopan komissio hyväksyi 22.10.2007 ensimmäisen SDS:ää² koskevan seurantakertomuksensa. Vaikka edistyminen todellisuudessa onkin edelleen vaatimatonta, edistysaskeleet eurooppalaisissa ja kansallisissa politiikoissa ovat entistä rohkaisevampia, etenkin energian ja ilmastonmuutoksen alalla. Neuvoston maaliskuussa 2003 käyttöönottona uusi integroitu politiikka on yksi Euroopan tasolla toteutetuista tärkeistä toimenpiteistä.

Autoton päivä Brysselissä, Belgiassa.

Lähes kaikki jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön strategiat ilmastonmuutoksen torjumiseksi.

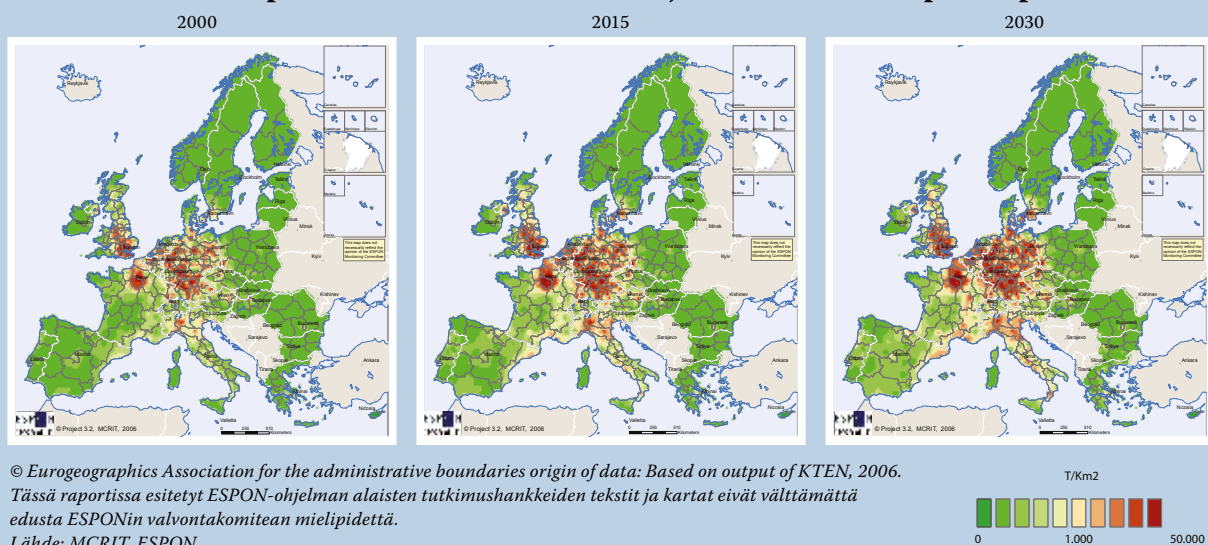
Muista sektoreista poiketen ja ajoneuvojen suorituskyvyn paranemisesta huolimatta liikenteen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt lisääntyvät bruttokansantuotteen noustessa. Kestävän tuotannon alalla tuloksia on vaikea määritellä suuressa mittakaavassa. Vaikka yhä useammat yritykset tarjoavat kestäviä tuotteita ja palveluita ja aloitteet ekoteknologioiden tai ekologisten merkintöjen rohkaisemiseksi lisääntyvät, hyödyntämätöntä potentiaalia on vielä paljon. Luonnonvarojen suhteen tilanne on vaihteleva ja monimutkainen. Joillakin alueilla on todellisia huolenaiheita, mm. maaperän laatu, luonnon monimuotoisuus ja merien luonnonvarat.

Energia ja alueet: Euroopan parlamentin tutkimus

Kesäkuussa 2007 julkistetussa, Euroopan parlamentin alaisuudessa suoritetussa tutkimuksessa³ tarkastellaan kestävien ja uusiutuvien energioiden tukea koheesiopolitiikkaohjelmissa 2000-2006 15 jäsenvaltiossa ja 27 jäsenvaltion kansallisten strategisten viitekehysten (National Strategic Reference Frameworks, NSRF) 2007-2013 hankkeissa.

Kaudella 2000-2006 suunniteltu kulutus kestäviin ja uusiutuviin energioihin rakennerahasto-ohjelmissa oli noin yksi prosentti kokonaiskulutuksesta. Rahoituskauden 2007-2013 kansallisissa strategisissa viitekehyksissä näkyy merkittävä kasvu tällä alueella. Uusiutuviin energioihin, energiatehokkuuteen ja puhtaaseen kaupunkiliikenteeseen kohdistuviin investointeihin on varattu noin 15 miljardia euroa. Aikaisempaan kauteen verrattuna tämä määrä on viisi kertaa suurempi kuin lähentymistavoitteessa ja seitsemän kertaa suurempi kuin alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitteessa.

Trendiskenaario: kaupunkien sisäisestä tieliikenteestä johtuvat hiilidioksidipäästöt pinta-alaa kohti

(2) Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Progress report on the 2007 Sustainable Development Strategy (KOM(2007) 642 lopullinen).
(3) Euroopan parlamentti, unionin sisäpolitiikkojen pääosasto: Using sustainable and renewable energies in the context of the structural policy 2007-2013 (kesäkuu 2007).

Öljyliuskevoimala Virossa.

Parlamentin tutkimuksessa esitetään 15 esimerkkiä hyvistä toimintatavoista ja muotoillaan kolme yleistä suositusta: saavutettavissa olevan tavoitteen asettaminen, strategisempi lähestymistapa kestäviin ja uusiutuviin energioihin ja sektorin toimien energianäkökohtien parempi hallinta.

20 20 vuoteen 2020 mennessä

Komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille 23.1.2008 esittämä ehdotus direktiivistä⁴ pyrkii rohkaisemaan pyrkimyksiä saavuttaa neuvoston maaliskuussa 2007 hyväksymät energia- ja ilmastotavoitteet. Uusiutuvien energioiden käytön taloudellisten ja ekologisten syiden

pohjalta ja tavoitteena lujittaa lainsäädäntökehystä komissio ehdottaa toimia, jotka merkitsevät ”uuden teollisen vallankumouksen” alkua.

Näillä toimilla pyritään saavuttamaan vuoteen 2020 mennessä seuraavat tavoitteet: kasvihuonekaasujen väheneminen EU:ssa 20 prosentilla vuoden 1990 tasoihin verrattuna (30 prosentilla, jos vallitsee kansainvälinen yksimielisyys), uusiutuvien energioiden osuuden nostaminen 20 prosenttiin EU:n energiankulutuksesta vuoteen 2020 mennessä (tällä hetkellä 8,5 prosenttia) ja biopolttoaineiden osuuden nostaminen 10 prosenttiin liikenteen polttoainetarpeista, kun polttoaine tuotetaan taloudellisesti kannattavalla tavalla. Päästökauppajärjestelmään ehdotetaan myös parannusta.

(4) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle - 20 20 by 2020. Europe's climate change opportunity (KOM(2008) 30 lopullinen).

Ympäristö ja kestävä kehitys...

...yhteisön strategisten suuntaviivojen 2007–2013 kehittämisessä

Neuvoston hyväksymät koheesiota koskevat yhteisön strategiset suuntaviivat¹ tarjoavat jäsenvaltioille ja alueille suuntaviivoja ”yhteisön harmonisen, tasapainoisen ja kestävä kehityksen rohkaisemiseen”. Monet näistä suuntaviivoista, jotka luetellaan jäljempänä, koskevat ympäristöä.

Suuntaviiva 1.1.: ”Tehdään Euroopasta ja sen alueista entistä houkuttelevampi paikka sijoittajille ja työntekijöille.” Tällä pyritään laajentamaan liikenneinfrastruktuuria (1.1.1.) ja parantamaan liikennemuotojen ympäristöystävällisyyttä ja niiden tasapainoista jakautumista liikennepolitiikkaa koskevan valkoisen kirjan mukaisesti.

Ympäristönsuojelun ja kasvun välisen synergian parantaminen (1.1.2.) tarkoittaa, että etusijalle asetetaan ympäristön pilaantumisen torjunta sen lähteellä, erityisesti jätehuollon osalta. Neuvosto vaatii

- merkittäviä infrastruktuuri-investointeja Euroopan ympäristölainsäädännön ja Kioton sopimusten noudattamisen varmistamiseksi
- fyysisen ympäristön ja perinnön ennallistamista
- liiketoiminnalle houkuttelevien olojen luomista
- riskejä ehkäisevien toimien toteuttamista parantamalla luonnonvarojen hoitoa
- tutkimuksen kohdentamisen kehittämistä
- tieto- ja viestintätekniikoiden tehokkaampaa käyttöä
- innovatiivisempaa julkista hallintoa.

Perinteisten energianlähteiden intensiivistä käyttöä vähentävinä (1.1.3.) toimina ehdotetaan seuraavaa:

- Tuetaan hankkeita, joilla parannetaan energiatehokkuutta ja energiavaltaisuutta vähentäviä kehitysmalleja.
- Rohkaistaan uusiutuvien energioiden ja vaihtoehtoisten teknologioiden käyttöä.
- Keskitetään perinteisiin energianlähteisiin tehtävät investoinnit sellaisten verkkojen kehittämiseen, joilla on merkkejä markkinahäiriöstä.

Suuntaviiva 1.2.: ”Parannetaan osaamista ja innovointia kasvua varten.” Innovoinnin helpottamiseksi ja yrittäjyyden edistämiseksi (1.2.3) jäsenvaltioita kehoitetaan hyödyntämään Euroopan unionin vahvuuksia ympäristöinnovaatioiden alalla ja rohkaisemaan ympäristöhallintajärjestelmien käyttöönottoa.

...Kansalliset strategiset viitekehukset ja toimintaohjelmat

Koheesiota koskevia strategisia suuntaviivoja 2007-13 käytettiin komission hyväksymien 27 kansallisen strategisen viitekehysten laatimisessa. Kansalliset strategiset viitekehukset muodostavat perustan 434 toimintaohjelmalle, josta lähes kaikki on nyt otettu käyttöön.

Yleisesti nämä asiakirjat kuvastavat jäsenvaltioiden laajaa sitoutumista suojella ympäristöä ja ehkäistä riskejä; kokonaisinvestointi on 51 miljardia euroa. Uusissa vuosien 2007-2013 ohjelmissa kestäville ja uusiutuville energioille ja puhtaalle kaupunkiliikenteelle myönnetty koheesiotuki on 15,2 miljardia euroa.

...Alueet talousmuutosten edistäjinä -aloite

Komissio käynnisti tämän aloitteen helpottaakseen strategisten suuntaviivojen täytäntöönpanoa alueiden välisen yhteistyön ja kaupunkien kehittämiseen tähtäävän Urbact-verkoston kautta. Aloitteelle on varattu 327 miljoonaa euroa, ja siihen sisältyy 30 keskeistä teemaa, joista kymmenkunta koskee ympäristöä.

...Rakenne- ja koheesiorahastoasetukset

Uusissa rakenne- ja koheesiorahastoasetuksissa painotetaan entistä enemmän kestävä kehitys ympäristönäkökohtia. **Yleisasetuksessa** ne mainitaan rahaston tavoitteiden ja tehtävien määritelmässä (artikla 3), kun taas artiklassa 17 rahastojen toiminta sijoitetaan kokonaan kestävä kehityksen viitekehukseen ja ympäristön suojelua ja parantamista koskevaan tavoitteeseen.

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) asetuksessa määritetään kaikilla alueilla ennakoidut ympäristötoimenpiteet uusille päätavoitteille: lähentyminen (artikla 4), alueellinen kilpailukyky ja työllisyys (artikla 5), Euroopan alueellinen yhteistyö (artikla 6).

Koheesiorahaston asetuksen artiklassa 1 tähdennetään, että rahasto syntyi halusta lujittaa taloudellista ja sosiaalista koheesiota tavoitteena kestävä kehitys, kun taas artiklassa 2 painotetaan rahaston uutta painopistettä kestävä kehitykseen ”energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian” oikeutusta julistaen.

Ekosysteemeistä huolehtiminen on jokaisen asia.

(1) Council Decision of 6 October 2006 on Community strategic guidelines on cohesion (2006/702/EC).

Alueellinen sopeutuminen ilmastonmuutokseen: Euroopan aluesuunnitteluhaaste

Ronan Uhel ja Stéphane Isoard¹

Eurooppalaisten on ryhdyttävä oikea-aikaisiin, asianmukaisiin ja kustannustehokkaisiin sopeuttamistoimiin ilmastonmuutoksen ihmisille ja ekologisille järjestelmille mahdollisesti aiheuttavien vahinkojen poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Tulvat ovat ilmastonmuutoksen ensimmäisiä näkyviä vaikutuksia.

Ilmastonmuutoksen pahimmat vaikutukset eivät ehkä tunnu Euroopassa tänä tai ensi vuonna. Meillä ei kuitenkaan ole varaa sortua omahyväisyyteen. Viime vuoden dramaattiset metsäpalot Kreikassa ja tulvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa osoittivat jälleen kerran luonnonvoimien tuhovoiman ihmishengille ja ekosysteemeille ja niiden sosioekonomiset vaikutukset. Vaikka ilmastonmuutoksen vaikutukset vaihtelevat Euroopan eri osissa, hallitustenvälisen ilmastopaneelin (IPCC) äskettäiset arviot osoittavat, että sään liittyvien tapahtumien yleisyys ja voimakkuus lisääntyvät tulevaisuudessa maailmanlaajuisen lämpenemisen seurauksena. Vaikka kasvihuonekaasupäästöt loppuisivat tänään, nämä muutokset jatkuvat vuosikymmeniä ja merenpinnan osalta vuosisatoja; vuotta 2100 koskevat

ennusteet viittaavat siihen, että Euroopassa lämpötilat ovat kohonneet 2–6 °C vuoden 1990 tasojen yläpuolelle.

Sopeutumistarve: alueellinen kysymys

Kaakkois-Eurooppa, Välimeren alue ja Keski-Eurooppa ovat ilmastonmuutoksen kannalta kaikkein haavoittuvimpia alueita. Toisaalta taas Euroopan pohjoisilla ja joillakin läntisillä alueilla saatetaan kokea myönteisiä vaikutuksia, etenkin maataloudessa, vaikkakin vain vähän aikaa. Ilmastonmuutoksen seurauksena Pohjois-Euroopan talousmetsien tuotto saattaa kasvaa, kun taas Välimeren alueella ja Manner-Euroopassa on odotettavissa laskua entistä useammin toistuvien kuivien kausien takia. Lisäksi

(1) Ronan Uhel on spatiaalisen analyysin johtaja ja Stéphane Isoard ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja sopeutumista koskevan hankkeen projektipäällikkö EEA:ssa. European Environment Agency, Kongens Nytorv 6, 1050 Copenhagen K, Denmark. www.eea.europa.eu

metsäpalojen riski Etelä-Euroopassa todennäköisesti kasvaa. Vuoristoseudut, kuten Alpit, ovat erityisen herkkiä ilmastonmuutokselle, ja ne kärsivät jo nyt keskimääräistä korkeammista lämpötiloista. Jäätiköiden ja ikeiroudan sulaminen lisää todennäköisesti huomattavasti luonnonkatastrofeja, eroosiota ja tulvia. Itävallassa arvioidaan jo nyt näitä riskejä, niiden haittavaikutuksia talvimatkailulle ja talvimatkailun haavoittuvuutta ilmastonmuutokselle. Maassa suunnitellaan mahdollisia toimia sopeutua tilanteeseen ajoissa yhteiskunnalle aiheutuvien kustannusten minimoimiseksi. Ilmastonmuutoksella voi olla perusluonteisia vaikutuksia rannikkovyöhykkeisiin merenpinnan nousun ja myrskyjen yleisyyteen ja/tai voimakkuuteen vaikuttavien muutosten seurauksena. Alankomaat kehittää yhdessä eri sektorien edustajien kanssa suunnitelmia rannikko- ja jokitulvien aiheuttamien vaarojen vähentämiseksi. Asuinalueet ja rannikkojen ekosysteemit Itämeren, Välimeren ja Mustanmeren maissa ovat suuressa vaarassa menettää huomattavia määriä kosteikkoalueita.

Ilmastonmuutos on jo vaikuttanut tämän napaketun turkin väriin.

Eurooppalaisten on siksi tunnustettava tilanne ja ryhdyttävä oikea-aikaisiin, asianmukaisiin ja kustannustehokkaisiin sopeuttamistoimiin ilmastonmuutoksen ihmisille ja ekologisille järjestelmille mahdollisesti aiheuttavien vahinkojen poistamiseksi tai vähentämiseksi. Haavoittuvuuden torjuminen ja palautumiskyvyn parantaminen on yhteinen ja kiireellinen tehtävä kaikille Euroopan unionin valtioille, alueille, liikeyrityksille ja sidosryhmille. Tiedotus ja tietoauskot

Päätöksentekijät ja kansalaiset tarvitsevat tietoa, ja avainhaaste onkin kehittää ilmastonmuutoksen ja sen alueellisten vaikutusten tieteellistä ymmärtämystä, jotta voidaan kehittää ja käyttää parhaita mahdollisia sopeuttamisratkaisuja. Tällä hetkellä meillä ei ole riittävästi tietoa, jotta voisimme panna täytäntöön strategisia ja koordinoituja toimia EU:n tasolla tai kansallisella tasolla alueellisesta ja paikallisesta tasosta puhumattakaan.

Tietopohjamme parantaminen on tärkein tehtävämme. Jotkut maat suunnittelevat tai ovat saaneet valmiiksi kansallisia haavoittuvuusarviointoja ja/tai kansallisia sopeutumis suunnitelmia (esimerkiksi Tanska, Suomi, Ranska, Portugali, Espanja, Ruotsi, Alankomaat ja Yhdistynyt kuningaskunta). Meidän on kuitenkin tehtävä

enemmän haavoittuvuus- ja sopeutumiskykyarviointoja tärkeimmistä talouden sektoreista ja ympäristöasioista ja käytettävä sopivia analyysityökaluja, kuten aluesuunnittelua, ongelmien ratkaisemiseksi. Tarvitaan järkevää tutkimustyötä ja koordinoitua analysointia, jotta voidaan rakentaa perustietokantoja ja malleja, esimerkiksi Euroopan ilmaston alueellinen arviointi parempien hydrologisten mallien yhdistämiseksi ilmastonmuutokseen. Vain tällä tavalla voimme esittää perustavat kysymykset, kuten johtuuko veden puute tietyllä alueella vähäisestä sademäärästä vai huonosta hoidosta.

Ilmastonmuutoksen vaikutusten taloudelliset kustannukset (eli toimettomuuden kustannukset) painavat poliittisessa keskustelussa. On tärkeää kehittää sopivia mukautuvia vastauksia, kuten keinoja vähentää vahinkoja tai toteuttaa ilmastonmuutokseen liittyviä mahdollisuuksia. Taloudelliset kustannukset ovat tavallinen tapa arvioida ja seurata eri sektoreita, ja ne voivat auttaa tunnistamaan tärkeimpiä huolenaiheita. Eurooppalaisissa ja kansallisissa sopeutumispolitiikoissa

Ilmailu on nopeimmin kasvavia saasteiden ja hiilipäästöjen lähteitä.

tarvitaan lisäksi taloudellista näkökulmaa, jotta voimme lisätä tietämystämme ilmastonmuutoksen vaikutuksista. Sopeutumiskustannuksista on todellisuudessa hyvin vähän määritettyä tietoa. Onkin pyrittävä pikaisesti rakentamaan todistus pohjaa, jolla helpotetaan tietoista, kustannustehokasta ja suhteellista sopeutumista Euroopassa.

Hyvä toimintatapa ensimmäisissä sopeutustoimissa, erityisesti niissä, jotka koskevat nykyisiä äärimmäisiä ilmastoilmiöitä, on dokumentoitava ja jaettava kaikkien kesken. Euroopan ympäristövirasto (EEA) on perustanut tietokannan jäsenvaltioiden toimista vesisektorilla, mutta asianmukaisten kansallisten organisaatioiden on säännöllisesti päivitettävä tietokantaa ja tietokanta on ulotettava uusiin jäsenvaltioihin ja muihin sektoreihin. Muista kansainvälisistä viitekehyksistä on myös saatavana arvokasta tietoa. Esimerkiksi YK:n ilmasopimuksessa ja IPCC:ssä on paljon tietoa haavoittuvuudesta ja sopeutumisesta, mutta tämä tieto on tuotava laajemmalti saataville.

Tutkimusohjelmien tuloksia ei ole yleensä kunnolla jaettu päätöksentekijöiden ja muiden sidosryhmien kesken helposti ymmärrettävässä muodossa. On olemassa joitakin hyviä esimerkkejä, kuten INTERREG-yhteisöohjelman alaisuuteen kuuluvat hankkeet ESPACE (European Spatial Planning: Adapting to Climate Events) ja BRANCH (Biodiversity

Requires Adaptation in Northwest Europe under a Changing climate), mutta yleisesti tarvitaan pikaisesti hankkeita, jotka voivat tarjota oikeita poliittisia suuntaviivoja ja työvälineitä ja jotka auttavat rakentamaan tehokkaita monikansallisia ja alueellisia verkostoja.

Poliittinen konteksti ja näkökulmat

Euroopan komission sopeutumisen vihreä kirja (2007)² tarjoaa viitekehysten, jonka sisällä toimia on koordinoitava. Neuvoa antavat prosessit on saatava valmiiksi, jotta voidaan varmistaa, että Euroopalla yhteinen lähestymistapa kaikkien suorien rahoitusmekanismien osalta (esimerkiksi maatalous, koheesio, solidaarisuus ja LIFE+-instrumentit) olemassa olevaa lainsäädäntöä ja uusia poliittisia vastineita unohtamatta. Sopeutumisen vihreä kirja aloitti EU:n sopeutumispolitiikan etenemisen, jota Euroopan sopeutumisen asiantuntijaryhmä ja vuoden 2008 lopussa julkaistava sopeutumisen valkoinen kirja entisestään tukevat ja kehittävät. Lisäksi muut alakohtaiset politiikat, kuten tulvadirektiivi (neuvoston ja Euroopan parlamentin yleinen kanta vuonna 2007) ja Euroopan komission hyväksymä tiedonanto veden niukkuudesta ja kuivuudesta (heinäkuu 2007), tarjoavat erittäin käyttökelpoisen ja täydentävän poliittisen viitekehysten, joka kohdistuu suoraan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tiedonanto ilmastonmuutoksen vaikutuksista ihmisen terveyteen on myös valmisteilla.

Alueellisen kehittämisen näkökulmasta katsottuna ilmastonmuutokseen sopeutumiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Leipzigissa toukokuussa 2007 pidetyssä epävirallisessa ministerikokouksessa alueellisesta kehityksestä Euroopan unionin jäsenvaltioissa vastaavat ministerit hyväksyivät Euroopan alueellisen toimintasuunnitelman ja alueellisen koheesio toimintasuunnitelman marraskuussa 2007, joissa ilmastonmuutokseen sopeutuminen on keskeinen asia. Tähän liittyen Euroopan komissio valmistelee alueellisen koheesio vihreää kirjaa vuodeksi 2008. Muita alueelliseen ulottuvuuteen liittyviä politiikkoja ovat meristrategiadirektiivi, meripoliitiikan sininen kirja sekä alueellisen ympäristötiedon jakelua koskeva Inspire-direktiivi.

Nämä kehitysaskleet muistaen Euroopan unionin on muutettava hallintorakenteitaan sopeutumisen läpileikkaavan luonteen mukaisesti. Tässä epäonnistuminen vaarantaisi koko sopeutumispyrkimyksen. Tämän on osoittanut ESPACE-hanke, joka tarjoaa konkreettisia sopeutumisohjeita ilmastonmuutoksen vesien hoidon aluesuunnitteluun kohdistuvia muutoksia hoitaville päättäjille. Tässä hankkeessa pyritään tekemään ilmastonmuutokseen sopeutumisesta aluesuunnittelun ydintavoite, katsomaan normaalisuunnittelun elinkaarta kauemmaksi ympäristöriskien ymmärtämiseksi sekä kasvattamaan ”ilmastosopeutumisen mestareita”.

Tämän tyyppisen hankkeen tulisi laajentua muille avainalueille ja muihin sopeutumiskysymyksiin, joita ovat mm. kuivuus ja veden niukkuus eteläisillä ja Välimeren

alueilla. Ensimmäinen askel on kehittää ja ottaa käyttöön ilmastonmuutostoiset olemassa olevissa strategioissa ja politiikoissa. Esimerkiksi veden saatavuuden ja laadun parantamiseksi ja tulvien vaikutusten vähentämiseksi peruskiven muodostaa vesiputiedirektiivi portaittain ja syklisine lähestymistapoineen. On tärkeää, että Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat ryhtymässä keskustelemaan siitä, miten varmistetaan, että ilmastonmuutos sisällytetään valuma-alueiden hoitosuunnitelmiin ensimmäisestä vaiheesta vuonna 2009 lähtien. Tällaisen yhteyden luominen aluesuunnittelun kanssa on tärkeää, sillä sopeutumisen hyväksyminen ja onnistuminen edellyttää sidosryhmien vahvaa sitoutumista. Tärkeitä sidosryhmiä ovat alueelliset viranomaiset, liikeyritykset ja kansalaiset. Erityisesti aluesuunnittelijoiden on työskenneltävä vastaavissa viitekehyksissä sen varmistamiseksi, että ilmastonmuutos sisällytetään mukaan, sillä he työskentelevät suunnittelun monilla tasoilla ja voivat yhdentää ja johtaa sopeutumiskykyarviointia.

Sopeutumistoimien kehittäminen ja käyttöönotto ovat suhteellisen uusia asioita.

Sopeutumistoimien kehittäminen ja käyttöönotto ovat suhteellisen uusia asioita. Ilmastonmuutoksen laaja-alaisia vaikutuksia luonnonympäristöön ja rakennettuun ympäristöön ei ole otettu riittävästi mukaan muiden alakohtaisten alueiden kehittämiseen (esimerkiksi maaperän ja ekosysteemien hoito). Nämä vuorovaikutussuhteet on luotava tehokasta ja yhtenäistä poliittista vastinetta varten erityisesti alueellisen tason parannettuihin ilmastokenaarioihin, tiedon jakelun kautta mahdollisen hyvän toimintatavan parempaan ymmärtämiseen, julkisen ja yksityisen sektorin osallistumiseen ja sopeutumistoimen ja muiden poliittisten tavoitteiden yhteneväisyyteen tukeutuen. Meidän on toimittava Euroopassa nyt ja yhdessä sopeutumisen puolesta samalla tavalla kuin neuvottelussa parhaillaan tapahtuu. Toimimme on oltava kestäviä, johdonmukaisia ja yhteneviä sovitellustrategioiden kanssa. Ne koskevat yhteiskuntamme kaikkia tasoja, ja niiden käyttöönottoa ja levitystä varten tarvitaan uusia viitekehyskysymyksiä.

Kyselyt:

information.centre@eea.europa.eu

(2) Komission vihreä kirja neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle - Adapting to climate change in Europe – options for EU action (KOM(2007) 354).

Alueet yhteistyössä kestävän kehityksen puolesta

Flora Dewar ja Julie Verré¹

”Greening Regional Development Programmes (GRDP)” -verkosto on kehittänyt tuotteita auttamaan julkisia elimiä antamaan ympäristöasioille täyden painon paikallisessa ja alueellisessa kehityksessä.

Seminaarin osallistujia Exeterissä, Englannissa, vuonna 2006.

Euroopan alueiden kehittämiseen käytetään vuosittain satoja miljardeja euroja. Tämä raha tarjoaa huikkeen mahdollisuuden kehittää alueita ympäristöä suojelevalla tai parantavalla tavalla, mutta monien viranomaisten mielestä tämä on yhä hankalaa.

Tämän mahdollisuuden hyödyntämiseksi luotiin vuonna 2004 ”Greening Regional Development Programmes (GRDP)” -verkosto. GRDP-kumppanit haluavat edistää tehokkaampia alueohjelmia, jotka tuottavat kestäviä tuloksia paikallisille asukkaille.

GRDP-kumppanit kehittivät kolmen vuoden ajan tuotteita auttamaan julkisia elimiä kautta Euroopan antamaan

ympäristöasioille täyden painon perinteisempien taloudellisten ja sosiaalisten tavoitteiden rinnalla EU:n tukemien kehitysohjelmien kaudella 2007–2013.

GRDP-hankkeen synty

GRDP-hanke oli EU Interreg IIIC -ohjelmassa rahoitettu Euroopan laajuinen verkosto. Se syntyi kumppanien ydinryhmän muodostaneiden Italian, Itävallan, Espanjan, Maltan, Englannin ja Walesin välisissä keskusteluissa. Kumppanit keskustelivat kokemuksistaan ympäristön sisällyttämisestä alueellisiin ohjelmiin, joita tuettiin EU:n rakennerahastoista.

(1) Dewar on ulkosuhteiden virkailija ja Verré GRDP:n hankepäällikkö. Environment Agency for England and Wales, Manley House, Kestrel Way, Sowton Industrial Estate, Exeter EX2 7LQ, UK. www.envisionsw.org

Vaikka EU:n rakennerahastojen käyttöä koskevissa säännöissä sanotaan, että ympäristön ja kestävän kehityksen on muodostettava kehitysohjelmien ydin, monet alueet kamppailevat tämän ohjeen noudattamiseksi käytännössä. GRDP-hanke oli tarkoitettu auttamaan näitä alueita.

Hanke toi yhteen 39 kumppania. Kumppanit muodostivat hyvin kirjavan joukon. Kumppaneina oli paikallisia, alueellisia ja kansallisia viranomaisia, ympäristöviranomaisia, kehitysvirastoja ja tutkimuslaitoksia kahdeksasta EU:n jäsenvaltiosta. Hanke perustui siihen, että kumppanit halusivat oppia toisiltaan ja kehittää yhteistä eurooppalaista lähestymistapaa ympäristön liittämiseksi alueellisiin kehitysohjelmiin.

Ympäristön liittäminen mukaan ohjelmiin tarkoittaa sitä, että ympäristöä kohdellaan tasavertaisesti sosiaalisten ja taloudellisten kysymysten rinnalla alueellisen ohjelman kehittämisen ja täytäntöönpanon jokaisessa vaiheessa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kumppanit rakensivat vahvoja yhteyksiä tärkeimpiin eurooppalaisiin laitoksiin ja verkostoihin, kuten ympäristöviranomaisten eurooppalaiseen verkostoon.

GRDP:n tulokset

Hankkeen alussa suoritettiin kumppanialueilla perinpohjainen tarkastus, jonka tarkoituksena oli tunnistaa hyvät toimintatavat ja käytännön ratkaisut ympäristön liittämiseksi alueellisiin kehitysohjelmiin. Tarkastukseen sisältyi myös tapaustutkimuksia, jotka kuvaavat, kuinka ympäristö liitettiin onnistuneesti rakennerahastoihin ja muihin kehitysohjelmiin. Tältä pohjalta GRDP-kumppanit määrittelivät viisi työskentelyteemaa, ja järjestettiin neljä teknistä työpajaa. Työpajojen jälkeen julkaistiin julkaisuja useista ympäristön integrointiin liittyvistä aiheista.

Vuonna 2006 GRDP-hanke tuotti erittäin lämpimän vastaanoton kaikkialla Euroopan unionissa saaneen oppaan: Handbook on Strategic Environment Assessment (SEA) for Cohesion Policy 2007-13 (Käsikirja koheesiopolitiikan strategisesta ympäristöarvioinnista 2007–2013) (katso laatikko 1).

Peruskirja ja työvälineet

Uusimmissa julkaisuissa kootaan yhteen GRDP:n tärkeimmät havainnot. Niitä ovat GRDP-peruskirja ja työvälineistö nimeltään "Beyond compliance: how regions can help build a sustainable Europe".

GRDP-peruskirja on tarkoitettu kaikille eurooppalaisille julkisille organisaatioille. Se on tiivis kokoelma avainnäkökulmia ympäristön integroinnista alueellisiin kehitysohjelmiin. Allekirjoittamalla peruskirjan organisaatiot lupaavat "työskennellä kestävämpien alueellisten kehitysohjelmien puolesta, tehdä yhteistyötä ja tukea vihreitä hankkeita".

GRDP:n työvälineistön ja tapaustutkimuksia sisältävän CD-ROM-levyn tarkoituksena on auttaa julkisen sektorin elimiä integroimaan vihreät asiat ja ympäristö alueelliseen kehitykseen. Se tarjoaa kokoelman tietolehtisiä, ohjeita ja hyviä toimintatapoja ympäristön integroinnin kannalta olennaisista aiheista. Tämä seitsemällä kielellä saatavana oleva ohjeisto esittää käytännön ehdotuksia siitä, miten vihreämpien ohjelmien ja hankkeiden avulla voidaan saavuttaa tehokkuutta ja kustannussäästöjä. Eri puolilla Eurooppaa järjestettiin tietoa jakavia työpajoja työvälineistön tärkeimmistä elementeistä, joita olivat: "Ympäristö taloudellisena ohjaajana", "Strateginen ympäristöarviointi", "Kumppanuus vihreiden aluekehitysohjelmien välineenä" ja "Vihreiden hankkeiden toteuttaminen".

Käsikirja koheesiopolitiikan strategisesta ympäristöarvioinnista

"Handbook on Strategic Environment Assessment (SEA) for Cohesion Policy 2007-2013" tarjoaa tietoa, keinoja ja toimintaohjeita niille, jotka tarvitsevat niitä voidakseen toimeenpanna SEA for Cohesion Policy -ohjelma-asiakirjoja. Se julkaistiin Euroopan unionin aluepolitiikan pääosaston kotisivuilla yhdessä Euroopan komission ohjeasiakirjojen kanssa auttamaan kaikkia niitä, jotka ovat mukana toimeenpanemassa Euroopan rakennetoimia. Tämän työvälineen liettuaksi, kreikaksi, italiaksi, portugaliksi, venäjäksi ja romaniaksi kääntäneiden kumppanien ansiosta se on laajalti käytettävissä. Eri jäsenvaltioiden viranomaiset ovat myös käyttäneet GRDP:n SEA-metodiikkaa uusissa toimintaohjelmissa vuosille 2007-2013. Esimerkiksi Kreikassa sen avulla toteutettiin onnistuneesti eri alueilla kolme SEA-arviointia.

Käsikirja on saatavilla seuraavilla sivustoilla:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/sea_handbook_final_foreword.pdf

10 vinkkiä luoda vihreämpiä alueita GRDP-työvälineistön avulla

- 1) Varmista, että ympäristötavoitteet ulottuvat kaikkiin ohjelman tehtäviin ja toimiin ja että ne huomioidaan ohjelman kaikissa vaiheissa.
- 2) Myönnä, että vihreillä hankkeilla voidaan säästää rahaa ja luoda sosiaalisia ja taloudellisia mahdollisuuksia sekä stimuloida innovointia.
- 3) Harkitse kestävämpää lähestymistapaa maatalouden ja maaseudun kehitysohjelmille.
- 4) Harkitse integroidun kaupunkien hoidon aloittamista kaupungeissamme ja hyväksy ympäristön elpyminen kestävä paikkallisen talouden ohjaajana.
- 5) Hyväksy se, että SEA lujittaa alueellista kehityssuunnittelua ja tarjoaa kestävämmän lähestymistavan kehitykselle.
- 6) Tue politiikkaa laativia, ohjelmia suunnittelevia ja hankkeita toimeenpanevia kumppaneita onnistuneen ohjelman keskeisenä työvälineenä.
- 7) Edistä ympäristökumppanien, mukaan luettuna ympäristöviranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja muiden, osallistumista.
- 8) Hyväksy, että verkostoja käyttämällä parannetaan instituutioiden kykyä kehittää eurooppalaisia, kansallisia ja alueellisia strategioita, politiikkoja, suunnitelmia ja ohjelmia.
- 9) Pyri edistämään ympäristönäkökohtien integrointia kaikkien hankkeiden suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja seurantaan.
- 10) Edistä ja levitä tietoa ympäristön kannalta onnistuneista hankkeista rohkaistaksesi motivaatiota ja sitoutumista tulevissa hakijoissa ja hankkeiden edunsaajissa.

Euroopan alueiden välisen yhteistyön edut

INTERREG IIC -hankkeen menestys perustui vahvaan EU-kumppanuuteen ja Exeterissä toimivan Englannin ja Walesin ympäristöviraston kansainvälisen projektityöryhmän tukeen. Kumppanien erilaisuuden ja määrän ansiosta valokeilaan nousivat EU:n parhaat toimintatavat ja mahdollisuus keskustella yhteisistä asioista. Lisäksi se lisäsi poliittisten viestien painoarvoa. Kumppanuus pystyi vaikuttamaan strategisella tasolla ja stimuloimaan tietämystä tarpeesta integroida ympäristö mukaan ohjelmiin.

Hankkeen tuotteet ja toiminnot auttoivat joitakin kumppaneita saamaan lisää uskottavuutta ja tunnustusta työlleen vihreän aluekehityksen alalla.

GRDP-asiakirjojen ja GRDP-verkoston oikea-aikaisen käytettävyyden ansiosta kumppanit ja viranomaiset voivat vaikuttaa alueellisiin kehitysohjelmiin aikana, jolloin ympäristöön kiinnitetään entistä enemmän huomiota erityisesti ilmastomuutoksesta käytävän keskustelun myötä.

Lisätietoja ja ladattavat versiot GRDP Handbookista, työvälineistöstä ja tapaustutkimuksista:
www.grdp.org

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Yhteisöllinen uusiutuva energia Dyfi Valleyssa, Walesissa

Kokonaiskustannukset: € 675 000
EU:n rahoitusosuus: € 227 000

"Samaan aikaan, kun suurten kaupallisten tuulitilojen vastustus Keski-Walesissa kasvaa, tällä hankkeella pyrittiin auttamaan paikallisväestöä laatimaan omia pieniä uusiutuvan energian käyttöä koskevia hankkeita. Toiveena oli parantaa ymmärtämystä ja uusiutuvan energian tukemista maksimoimalla sen hyödyt paikallisella tasolla. Powysin kunnanvaltuuston, Walesin aluehallinnon ja Dulas Ltd:n avustuksella 16:ta suunnitelmaa tuettiin avustuksilla ja kehitysjajalla, mukaan luettuna erään maanviljelijän 100 kW:n hydrosuunnitelma. "Bro Dyfi Community Renewables"-osuuskunta perustettiin. Sen ensimmäinen tuuliturbiini (75 kW) on myöhemmin saanut seurakseen toisen (500 kW). Hallinnoiva elin "ecodyfi" on kasvanut sosiaalisesti yritykseksi, joka tukee kestävästä yhteisön elpymistä Dyfi Valleyssa."

Andy Rowland, johtaja / Trefnydd, ecodyfi
andy.rowland@ecodyfi.org.uk
www.ecodyfi.org.uk

KREIKKA

Geotermisen alueen hyödyntäminen Thessalonikin lahdella

Kokonaiskustannukset: € 75 600
EU:n rahoitusosuus: € 37 800

"Thessalonikin kaupungin itäpuolinen alue on tunnettu runsaasta geotermisistä varoista jo kreikkalais-roomalaiselta ajalta lähtien. Nykyaikana tätä energiaa ei kuitenkaan ole koskaan kunnolla hyödynnetty. SEIPLED-hankkeen viitekehityksessä laadittiin suunnitelma geotermisen alueen käytöstä paikallisen talouden kehittämisen työvälineenä. Geotermistä energiaa on alettu menestyksellisesti käyttää julkisten rakennusten, avomaiden ja kasvihuoneviljelysten sekä virkistyskylpylaiden lämmittämiseen. Pilotihankkeena oli Thermin kunnassa sijaitsevan olympiakokoisen uima-altaan lämmittäminen geotermisellä. Pilotihankkeen ansiosta säästöt ovat 200 toe/vuosi ja hiilidioksidipäästöjen vähennys 420 tonnia/vuosi. Lisäksi hanke luo työllistymis- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia paikalliselle yhteisölle."

Kostas Konstantinou,
Regional Energy Agency of Central Macedonia (REACM)
ANATOLIKI S.A:n tekninen johtaja
reacm@anatoliki.gr

ITÄVALTA

"Energievision Murau": 100 % energiasta uusiutuvista lähteistä vuoteen 2015 mennessä

Kokonaiskustannukset: € 200 000
EU:n rahoitusosuus: € 100 000

"Energievision Murau -hanke Styriassa perustuu bottom up -lähestymistapaan, joka koskee kaikki energia-alan alueellisia sidosryhmiä kuluttajat mukaan lukien. Hankkeen myötä on järjestetty alueellisia energiakokouksia, joihin kaikki voivat osallistua. Osallistujat tulevat yhteiskunnan kaikilta sektoreilta (suunnittelijoita, asentajia, pieniä ja keskiuuria yrityksiä, energiatoimittajia ja -jakelijoita, biomassan jalostajia, metsänhoitajia ja maanviljelijöitä, kuntia ja muita julkisia viranomaisia), ja ne työskentelevät yhdessä yhteisten päämäärien, strategioiden ja hankkeiden puolesta. Pilotitoimia ja investointihankkeita on suunniteltu useissa aihekohtaisissa (esimerkiksi biomassassa, aurinkoenergia, vihreä sähkö ja energiatehokkuus) työryhmissä. Vuodesta 2002 uusiutuvien lähteiden osuus lämmityksessä on kasvanut 47 prosentista 56 prosenttiin, kun taas vihreän sähkön tuotannon määrä on 120 prosenttia tarpeesta. Hankkeen ansiosta on syntynyt lukuisia työpaikkoja, ja se on lisännyt tuloja alueella."

Josef Bärnthaler,
Energieagentur Judenburg-Knittelfeld-Murau
josef.baerenthaler@eao.st

URBACT

SUDEST – Merenrantakaupunkien kestävä kehitys

Kokonaiskustannukset: € 296 000
EU:n rahoitusosuus: € 150 000

"Lokakuusta 2005 heinäkuuhun 2007 kestäneen kansainvälisen SUDEST-kumppanuushankkeen tehtävänä oli tunnistaa hyviä toimintatapoja merenrantakaupunkien kestävästä kehitystä varten. Siihen osallistui lukuisia toimijoita, jotka tarkastelivat aiheen kaikkia puolia satamien hoidosta satama-alueiden ja niiden ympäristöjen kehittämiseen. Hankkeen johtavan kumppanin, Napolin kaupungin lisäksi SUDESTiin osallistui neljä EU:n ja kaksi kolmannen maan kaupunkia, satamaviranomainen, kaupunkien elvytysyhteisö ja neljä yliopistoa. Hankkeen loppuraportti, joka esittelee tiivistetysti hankkeen puitteissa tehdyn työn, on hyödyllinen instrumentti, joka auttaa merenrantakaupunkeja löytämään sopivia ratkaisuja kestäväälle kehittämiselle."

Gaetano Mollura, URBACT-ohjelmahankkeen
koordinaattori, Napolin kunta, Italia
urban@comune.napoli.it
www.urbact.eu/sudest

Puolan toimintaohjelma "Infrastruktuuri ja ympäristö 2007-2013"

Puolan ja sen alueiden houkuttelevuuden lisääminen

Jaroslaw Orlinski, varajohtaja, infrastruktuuriohjelmien koordinoinnin osasto, aluekehitysministeriö, Puola

Puolan toimintaohjelma "Infrastruktuuri ja ympäristö 2007-2013" on kaikkien aikojen suurin koheesiopolitiikan instrumentti Euroopan unionissa. Paitsi että se vastaa huomattavaa osuutta Puolalle myönnetystä koheesiorahastosta (yli 22 miljardia euroa), se sisältää myös muita suurehkoja EAKR-rahastoja (5,7 miljardia euroa).

Toimintaohjelman varoista yli 66 prosenttia on kohdistettu kasvua ja työpaikkoja koskevan niin sanotun Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamiseen. Suurin osa loppuista varoista suuntautuu ympäristötoimiin. Tällainen varojen keskittäminen merkitsee sitä, että toimintaohjelmalla on todennäköisesti huomattava vaikutus paitsi Puolaan myös koko Eurooppaan.

Ohjelma keskittyy infrastruktuuri-investointeihin kuudella sektorilla, joita ovat ympäristö, liikenne, energia, korkeakoulutus, kulttuuri ja terveys. Sen päätavoite on *"lisätä Puolan ja sen alueiden houkuttelevuutta investointikohteina kehittämällä teknistä infrastruktuuria sekä suojelemalla ja parantamalla ympäristöä, terveyttä, kulttuuriperintöä ja alueellisen koheesion kehittämistä."*

Laaja-alaisuudestaan huolimatta ohjelmalla on painopiste: kaikilla tehtävillä on selkeästi määritetyt tavoitteet, ja tehtävät keskittyvät toimiin, joilla on suurin lisäarvo. Tehtävät myös täydentävät toinen toisiaan, sillä niitä yhdistää yhteinen taloudellinen tavoite: lisätä houkuttelevuutta investointikohteena. Tämä yhteinen päämäärä edellyttää kuitenkin kokonaisvaltaista lähestymistapaa, sillä liikenneinfrastruktuurin kehittäminen ei yksin riitä, jos ympäristöinfrastruktuuria ja energiahuoltoa ei kehitetä samanaikaisesti. Jos talouden kasvun on määrä olla kestävä, ympäristökysymysten on oltava toimintaohjelman pitkäaikaisia tavoitteita alusta alkaen.

Infrastruktuuri ja ympäristö 2007-2013 -toimintaohjelman strategisen osan mukaisesti

kestävän kehityksen periaate toteutetaan tukemalla ympäristön suojeluun suoraan ja epäsuorasti liittyviä investointeja:

- Suoraan ympäristöön liittyviä aloitteita ovat hankkeet, jotka koskevat kiinteiden jätteiden ja jätevesien hoitoa, kaatopaikkojen kunnostamista, ekologisen turvallisuuden lisäämistä, puolalaisten yritysten muuttamista ympäristönsuojeluväestönsuojelun mukaisiksi ja rahallisten kannustimien käyttöönottamista näiden vaatimusten ylittävälle toimille, luonnon monimuotoisuuden ja suojeltujen alueiden suojelemista, ympäristön suojeluun vaikuttavien sosiaalisten asenteiden kehittämistä jne.

- Epäsuorasti ympäristönsuojeluun liittyviä aloitteita ovat toimet ja hankkeet, jotka tukevat ympäristöä säästäviä liikennemuotoja, kuten junaliikennettä, meriliikennettä, suurkaupunkien kaupunkiliikennettä, multimodaalisen liikenteen kehittämistä, sisämaiden vesiteitä ja älykkäitä liikennejärjestelmiä. Erityistehtävälle, joka koskee pelkästään ympäristöä säästävää liikennettä, on myönnetty koheesiorahastosta 7,6 miljardia euroa. Energiasektorin osalta on suunniteltu hankkeita, jotka parantavat ja vähentävät energiankulutusta sekä lisäävät uusiutuvien energialähteiden käyttöä.

Samanaikaisesti energian järkipäistä kulutusta, energiatehokkuutta, uusiutuvista lähteistä saatavaa energiaa, toimien vähentämistä ja korvaamista sekä tekijöitä, kuten vähähiilisiä ratkaisuja, tarkastellaan horisontaalisesti monien avaintehtävien valmistelussa, arvioinnissa ja hankkeen täytäntöönpanossa.

Infrastruktuuri ja ympäristö 2007-2013 -toimintaohjelma vaikuttaa yhteisön politiikoissa, kansallisissa strategioissa sekä puolalaisissa ympäristönsuojelua koskevissa politiikoissa määriteltujen tavoitteiden täytäntöönpanoon. Toimintaohjelman täytäntöönpanon myötä tiettyä edistystä tapahtuu toteutettaessa ns. "decoupling-periaate" eli erotettaessa riippuvuus päästötasoista tai energian kysynnästä taloudellisesta kehityksestä.

Syväkairauspumppujen asennusta uudessa vedensuodatuslaitoksessa Dodrzcassa, Puolassa.

Lisäksi ohjelma auttaa Puolaa tämän pyrkimyksissä kasvihuonekaasupäästöjä koskeviin tavoitteisiin, jotka Euroopan unioni asetti vuonna 2007. Ohjelma tukee toimia, joilla pyritään parantamaan energiasektorin tehokkuutta edistämällä uusiutuvia energioita, kannattamalla kestäviä liikennejärjestelmiä ja tarvittaessa tutkimalla päästöjen vähentämiseen tähtäävien toimien vaikutusta.

Lisätietoja:
<http://www.pois.gov.pl>

Itä-Englanti vakauden ja uusiutuvan energian eturintamassa

Vakaasti kohti vähähiilistä taloutta

Itä-Englanti on yksi harvoista Euroopan alueista, joka saavuttaa todennäköisesti hiilipitoisten raaka-aineiden käytön vähentämistä EU:ssa koskevat tavoitteet, jotka Euroopan komissio asetti viimeisimmässä ilmastomuutoksen torjumiseksi ja uusiutuvan energian edistämiseksi laaditussa ehdotuspaketissaan. Lisäksi se on ainoa alue, jolla on hiilipitoisten raaka-aineiden käytön vähentämiseen räätälöity 110 miljoonan euron EAKR-ohjelma. Ohjelma auttaa hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä ja talouskasvun vauhdittamisessa.

Komission jäsen Danuta Hübner vierailulla OrbisEnergy:n rakennustyömaalla tammikuussa 2008.

"Tämä on lippulaiva-aloite", totesi Itä-Englannin kehitysviraston (East of England Development Agency, EEDA) puheenjohtaja Richard Ellis, vierailijaryhmälle – johon kuului myös komissaari Danuta Hübner - viime tammikuussa esitellessään OrbisEnergy:n rakennustyömaata. Hanke sai 3,6 miljoonaa euroa EAKR:n tavoite 2 -ohjelmasta. Oivallisesti Ness Pointissa Lowestoftissa, Ison-Britannian itäisimmässä kärjessä sijaitsevasta OrbisEnergystä on määrä tulla uusiutuvan tuuli-, aalto- ja vuorovesienergian keskus Itä-Englannissa. Vain 30 metrin etäisyydelle merenrannasta paaluille rakennetusta viisikerroksisesta rakennuksesta aukeavat upeat merinäköalat. Ankarilta sääoloilta OrbisEnergy suojaa läpäisevä julkisivuverhouk, ja paikalla olijat ovat suojassa rannikon kirkkaalta auringonpaisteelta. Aurinkolämmitys vähentää ympärivuotisia lämpötilanvaihteluja ja tekee betonirakennuksesta energiatehokkaan ja itsesäätyvän.

Energia tulee paikallisesti tuotettua puuhakebiomassaa polttavasta lämmityskattilasta. Kun OrbisEnergy tämän vuoden 2008 kesällä avataan, se tarjoaa joustavan toimiston, istuntosalin ja kokoustilat yli 30:lle nopeasti laajenevalla uusiutuvan energiateollisuuden sektorilla toimivalle pienelle ja keskisuurelle yritykselle. *"OrbisEnergystä tulee kasvun katalysaattori, ja se on tärkeänä tekijänä mukana auttamassa Lowestoftin ja Great Yarmouthin alueiden uudistamista",* totesi EEDA:n viestintäpäällikkö Lisa Davidson.

Yhdistynyt kuningaskunta johtaja uusiutuvan energian alalla

Itä-Englanti on johtavassa asemassa Yhdistyneen kuningaskunnan rannikkoseutujen tuulimarkkinoilla. Alue sijaitsee kahden suuren merituulitilojen kehitysalueen, Greater Washin ja Thames Estuaryn, välissä. Merituulitehon suuruus

Merituuliturbiinin pystytystä.

kahdeksana seuraavana vuonna on suunnitelman mukaan yli 6 GW. Lowestoftin ja Great Yarmouthin satamat ovat näiden kehitystoimien keskipisteessä. Molemmat satamat olivat käytössä rakennettaessa Scroby Sands Offshore Wind Farmia, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan ensimmäisiä kaupallisia merituulitiloja. Scroby Sands tuottaa riittävästi energiaa yli 36 000 kotitaloudelle ja säästää yli 65 000 tonnia hiilidioksidipäästöjä.

Aluetta voidaan pitää myös Yhdistyneen kuningaskunnan ”kaasupääkaupunkina”; Lowestoft ja Great Yarmouth ovat pitäneet eteläisen Pohjanmeren kaasukenttiä käynnissä viimeksi kuluneet 40 vuotta.

”Kaasuteollisuudessa tarvittavat taidot ja tietämys ovat siirrettävissä suoraan merituulienergiaan. Monet alueelliset yritykset, jotka toimivat merellä tuotetun öljyn ja kaasun toimialalla, ovat onnistuneet laajentamaan merituuleen”, kertoo EEDA:n johtaja Richard Ellis.

Alue, joka tuottaa Englannissa eniten sähköä uusiutuvista lähteistä, on sitoutunut toimittamaan 14 prosenttia sähköstään uusiutuvista lähteistä vuoteen 2010 mennessä. Itä-Englannin suunnitelman luonnoksessa alueen tavoite uusiutuvan energian osalta on 44 prosenttia vuoteen 2020 mennessä; tämä on kaukana edellä kansallisista tavoitteista. Merituulihankkeille vuoteen 2010 suunnitellusta 371 MW:sta jo 288 MW on toteutettu tai hyväksytty.

Tulevaisuutta tarkastellen on arvioitu, että Yhdistyneen kuningaskunnan sähköntarpeesta neljännes voitaisiin tyydyttää aalto- ja vuorovesienergialla, joiden kehittäminen

3 kysymystä David Morrallille

*Itä-Englannin kehitysviraston
(EEDA) eurooppalainen ja
kansainvälinen johtaja*

- **David Morrall, useimmilla EU:n alueilla ei panna niin suurta painoa vähähiiliselle taloudelle. Mikä on motivoinut Itä-Englantia tekemään niin?**

Tämän ohjelman tueksi on olemassa ylivertainen taloudellinen peruste. Alueella toimii erittäin terve ja kasvava yrityssektori, joka on keskittynyt uusiutuvan energian ja ympäristöteknologioiden kehittämiseen. Nämä yritykset johtavat uusien teknologioiden kehittämistä, ja on tärkeää, että hyödynnämme ja lisäämme tätä asiantuntemusta ydinosa alueen taloutta. Lisäksi Itä-Englanti on alavaa seutua ja siksi ilmastonmuutoksen vaikutukset asettavat siellä erityisen haasteen. On siis ehdottoman tärkeää, että hallitsemme taloutemme kasvua tavoilla, jotka ovat pitkällä aikavälillä kestäviä.

- **Sinä olit GO-Eastin, Itä-Englannin vuosien 2000–2006 tavoite 2 -ohjelman hallinnoivan viranomaisen johtaja. Nyt olet liittynyt EEDA:han työskennellessi uudessa vuosien 2007–2013 kilpailukykyohjelmassa. Mitä yhteyksiä näet näiden kahden ohjelman välillä vähähiilisen talouden kannalta?**

Tavoite 2 -ohjelma kehitettiin vuonna 1999, ja ilmasto on sen jälkeen joka suhteessa muuttunut. Jos olisimme tuolloin ehdottaneet hiilipitoisten raaka-aineiden käytön vähentämiseen tähtäävää ohjelmaa, olisimme varmasti saaneet melko ristiriitaisen vastaanoton. Olemme oivaltaneet tämän ohjelman tärkeyden Itä-Englannille jo jonkin aikaa, joten siksi olemme investoineet tavoite 2 -ohjelman kautta OrbisEnergy:n kaltaisiin hankkeisiin ja sitoutuneet vahvasti kestävytyteen tämän ohjelman läpileikkaavana teemana. Aloittamme uuden Low Carbon 2007–13 ERDF Competitiveness -ohjelman vahvalta pohjalta, joka on sopusoinnussa EU:n uutta ohjelmakautta tukevan laajemman Lissabonin sitoumuksen kanssa.

- **Vain kivenheiton päässä Lontoosta sijaitseva Itä-Englanti on dynaaminen alue, jonka odotetaan kasvavan merkittävästi vuoteen 2021 asti kestävällä kaudella. Voidaanko tätä vahvaa kasvua hillitä vähähiiliselle taloudelle asetetuilla tavoitteilla?**

Nämä kaksi asiaa kulkevat käsi kädessä. Vahva kasvu tuo mukanaan erityisiä haasteita ja taloudellisia mahdollisuuksia. Uuden ohjelman myötä haluamme varmistaa, että kasvu on kestävä, mutta samalla haluamme maksimoida taloudelliset mahdollisuudet. Olemme myös innokkaita näyttämään pääosaa tämän ohjelman menettelytavan hahmottelussa, ja aion varmistaa, että jaamme uudesta ohjelmasta saamamme asiantuntemuksen ja kokemukset muiden alueiden ja kumppanien kanssa eri puolella Eurooppaa.

on vasta alkutekijöissään. Itä-Englannin alueella sijoitetaan tutkimukseen ja kehitykseen enemmän varoja kuin missään muualla Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja enemmän kuin useimmilla muilla Euroopan alueilla. Tämä merkitsee, että alue pystyy myös tarjoamaan sopivia tukipalveluja kehittyvälle uusiutuvien merivarojen sektorille.

Yhteisymmärryksen saavuttaminen

Itä-Englannissa, jonka nousujohteista taloutta vauhdittavat vahvat yhteydet Lontooseen, asuu 5,5 miljoonaa ihmistä. Alueella talouskasvu kiihtyy entisestään vuoteen 2021 asti kestävällä kaudella. Tämä näkyy 500 000 uutena asuntona, 450 000 uutena työpaikkana ja väestön kasvuna kuuteen miljoonaan. Maantieteellisesti Itä-Englanti on alavan pinnanmuotonsa, suhteellisen vähäisen vuotuisen sademääränsä ja pitkän rantaviivansa takia erityisen herkkä ilmastonmuutokselle. Siksi on tärkeää ohjata talouskasvua siten, että alueen ekologinen jalanjälki otetaan huomioon. Tukemalla vähähiilistä taloutta varmistetaan, että kasvu tapahtuu suotavalla, kestävällä ja oleellisella tavalla kaudella 2007–2013 ja sen jälkeen.

3. syyskuuta - 26. marraskuuta 2007 toteutettiin laaja kuuleminen alueellisen talousstrategian luonnoksesta. EEDA sai yli 200 virallista kirjallista vastausta. Työpajatapahtumiin osallistui noin 270 ihmistä, jotka edustivat noin 180:tä organisaatiota. Paikallisten ja alueellisten kumppaniryhmien ja virastojen kanssa pidettiin 80 kuulemiskokousta. EEDA keräsi ja tallensi palautteen 12-viikkoisen kuulemiskauden aikana.

Richard Ellis kommentoi prosessia sanoen: *"Muutaman seuraavan kuukauden aikana haluamme huomioida uuden tiedon ja analyysin seurauksia mukaan luettuna työ, joka tutkii talouskasvun eri tasojen ympäristö- ja asumiskannattavuusseurauksia. On valtava mutta jännittävä haaste laatia kumppanien kanssa suunnitelma, joka lisää alueen tuottavuutta ja auttaa vastaamaan ilmastonmuutokseen varmistaen, että yritykset voivat hyödyntää vähähiilisen talouden tarjoamia mahdollisuuksia."* Kaikkia kuulemiseen saatuja vastauksia analysoidaan parhaillaan ja lopullinen alueellinen talousstrategia aiotaan julkaista ensi kesänä. Yhdistynen kuningaskunnan kestävä kehityksen strategia¹, EU:n uusimmat

Kestävä kehitys Pohjanmerellä

Vuosina 2000-2007 Itä-Englannin alue osallistui yhdessä muiden Pohjanmeren alueiden kanssa kahteen INTERREG IIIB -yhteistyöhankkeeseen kestävä kehityksen alalla.

POWER (Pushing Offshore Wind Energy Regions) loi merituulienergian alalle North Sea Competence -verkoston, joka kokosi yhteen organisaatioita johtavilta merituulienergian tuotantoalueilta. POWER-hankkeessa Suffolkin kunnanvaltuusto ja Itä-Englannin kumppanit yhdistivät voimansa saksalaisten, tanskalaisten, alankomaalaisten ja flanderilaisten organisaatioiden kanssa. Hanke saavutti erinomaisen maineen, ja sitä esiteltiin lukuisissa seminaareissa ja konferensseissa alueellisella, kansallisella ja eurooppalaisella tasolla. Itä-Englannin merkittäviä saavutuksia olivat vahvan kansainvälisen merituulienergiaverkoston perustaminen, lukuisat erittäin onnistuneet kansainväliset yritysverkostotapahtumat, merituulienergiasta koskevien toimitusketjututkimusten julkaiseminen ja Offshore Wind Master -luokan järjestäminen Lowestoft Collegeen.

SmartLIFE (Smart Lifestyle Innovations for our Environment) oli kansainvälinen pilottihanke, jota johti Cambridgeshiren kunnanvaltuusto yhdessä Malmön kaupungin ympäristöosaston ja hampurilaisen TuTech Innovation GmbH:n kanssa. SmartLIFE keskittyi rakennusteollisuuden heikkoihin taitoihin ja kykyyn tuottaa uusia asuntoja, jotka olisivat sekä edullisia että ympäristön kannalta kestäviä. Hanke poiki lukuisia kursseja ja tutkintoja. Noin 2 500 harjoittelijaa on valmistunut SmartLIFEN kautta perustetuista keskuksista. Hanke sai lukuisia ympäristöpalkintoja, ja se on valittu DG RegioStars Awards 2008 -ehdokkaaksi.

"Innovation and Business Base" Lutonissa.

(1) Yhdistyneellä kuningaskunnalla on Kioton sopimuksen alaisuudessa kansainvälinen tavoite vähentää kasvihuonekaasupäästöjään 12,5 prosentilla kaudella 2008–2012. Kaksi muuta kunnianhimoisempaa kansallista tavoitetta ovat: hiilidioksidipäästöjen vähentäminen 20 prosentilla vuoteen 2010 mennessä ja noin 60 prosentilla vuoteen 2050 mennessä vuoden 1990 tasoihin verrattuna.

Viljelijäomisteinen viljanvarastointiyhtiö Camgrain vähentää hiilipäästöjään 1 000 tonnia vuodessa.

hiilen käytön vähentämistä koskevat ehdotukset ja tällä alalla kehitystä tukeva luottamus huomioiden vähähiiliseen talouteen tähtäävä tavoite nauttii tällä alueella laajaa kannatusta.

Ympäristöklusteri Peterborough'ssa

Peterborough (väkiluku: 160 000) haluaa kehittyä Yhdistyneen kuningaskunnan ”ympäristöpääkaupungiksi”. Kaupungissa toimii 300 ympäristötietoisesti johdettua yritystä ja lukuisia ympäristöorganisaatioita, mukaan luettuna Yhdistyneen kuningaskunnan talous- ja ympäristökehityksen keskus. Tällainen yritysten ja organisaatioiden keskittymä on auttanut luomaan ympäristöklusterin, joka on edistänyt laajempia ympäristösaavutuksia. Klusteriin kuuluu monenlaisia jäseniä: julkisen sektorin virastoja, jotka antavat hallitukselle poliittisia neuvoja, jätteiden kierrätykseen erikoistuneita yrityksiä, johtavia teknologioita kehittäviä ja käyttäviä yrityksiä ja konsulttitoimistoja, jotka myyvät asiantuntemustaan kaikkialle maailmaan.

Klusteri työllistää yli 4 500 ihmistä, ja sen osuus kaupungin bruttokansantuotteesta on yli viisi prosenttia. Hiljattain avattu innovaatiokeskus tukee ja auttaa aloittelevia yrityksiä ympäristösektorilla. Rautatieaseman läheisyyteen on kaavailtu 25 000 m²:n suuruista ”vihreää aluetta” vähähiilisille toimistoille ja ympäristöä säästävälle vähittäismyymälälle. Peterborough'ssa, kuten Lowestoftissa, jossa sijaitsee ”OrbisEnergy”-keskus, tai Lutonissa, jossa sijaitsee ”Innovation and Business Base”, nämä EAKR-tuetut kohteet edistävät omalta osaltaan parantamista alueilla, joilla ne sijaitsevat. Infrastruktuurin luomisen ja kaupunkien uudistamisen välinen luontainen yhteys on toinen merkittävä kestävä alueellisen kehitysstrategian näkökohta. ”Itä-Englanti on monessa mielessä kehitystä johtava alue, sillä se edistää alueen vaurastumista vähähiilisenä talousalueena”, David Morrall päättää.

Lisätietoja:

<http://www.eeda.org.uk/>

Itä-Englannin EAKR-kilpailukykyohjelma (2007-13)

Itä-Englannin alueelle, johon kuuluu Bedfordshiren, Cambridgeshiren, Essexin, Hertfordshiren, Norfolkkin ja Suffolkin kreivikunta, on myönnetty noin 110 miljoonaa euroa EU:n kilpailukyky ja työllisyys -tavoitteesta. Uusi Itä-Englannin EAKR-kilpailukykyohjelma siirtyy aikaisemmasta talouden uudelleenjärjestelyyn keskittyneestä tavoite 2 (2000-2006) -ohjelmasta EAKR-rahastojen kohdistamiseen koko alueen kestävä kasvun mahdollisuuksiin.

Ohjelman tavoitteet ovat:

- Parantaa talouden tuntemusta uusien, laadukkaampien työpaikkojen luomiseksi suunnitellun kasvun ennätysmäisillä tasoilla.
- Rohkaista innovointia, yrittäjyyttä ja talouden tuntemuksen parantamista tutkimuksella ja innovaatiolla, mukaan luettuna uusilla tieto- ja viestintätekniikoilla.
- Luoda enemmän ja parempia työpaikkoja houkuttelemalla lisää ihmisiä työelämään, parantamalla työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskykyä ja lisäämällä investointeja ihmispääomaan.
- Laatia kasvusuunnitelma tavalla, jossa tunnustetaan alueen ekologinen jalanjälki ja tarve vakauttaa ja pienentää sitä.

Tärkeimmät tehtävät

Yleisesteen mukaisesti ohjelmalla on kolme tärkeää toiminnallista tehtävää:

- 1) **Edistää innovointia ja tiedon siirtoa tarkoituksena parantaa tuottavuutta** (37,3 miljoonaa euroa) - a) Rohkaista kaupallistumista kautta alueen vahvan tutkimuspohjan, mukaan luettuna ”puhtaat” teknologiat, tehokkuuden ja tuottavuuden parantamiseksi; b) tukea tietotekniikkaa, joka voi tukea innovointia ja tuottavuutta; c) kannustaa yrityksiä luomaan yhteyksiä korkeakouluihin tiedon siirron lisäämiseksi.
- 2) **Stimuloida yrityksiä ja tukea menestyksestä liiketoimintaa ylittämällä yrityksen perustamisen ja laajenemisen esteet** (26,6 miljoonaa euroa) - a) parantaa erityisesti hiilipitoisten raaka-aineiden käytön vähentämiseen tähtäävien yritysten rahoituksensaantia; b) tukea erityisesti hiilipitoisten raaka-aineiden käytön vähentämiseen tähtäävien yritysten sosiaalista kehitystä; c) kannustaa yritysten perustamiseen erityisesti aliedustetuissa ryhmissä, esim. naiset, etniset vähemmistöt ja maahanmuuttajayhteisöt; d) tukea voimakkaan kasvun yrityksiä; e) kehittää puhtaita teknologioita ja uusiutuvan energian alueita; f) parantaa hallintoa ja toiminnallisia toimintatapoja yrityksissä, jotka haluavat pienentää ekologista jalanjälkeään.
- 3) **Varmistaa kestävä kehitys, tuotanto ja kulutus** (42,6 miljoonaa euroa) - a) tukea paikallisten työpaikkojen ja yritysten kasvua kaupunki- ja maaseutualueilla, jotka pyrkivät vähähiiliseen tuotantoon; b) tukea vähähiilistä lähestymistapaa rakentamiseen ja fyysiseen kehittämiseen; c) edistää luonnonvarojen tehokasta käyttöä ja vähentää jätteitä.

Contact: erdf@eeda.org.uk

”Tehdään El Hierrosta kestävä” - innovatiivinen hanke, jonka tavoitteena on Kanariansaarten energiaomavaraisuus

Juan Ruiz Alzola, Kanariansaarten teknologisen tutkimuslaitoksen johtaja

El Hierro on muiden Kanarian saariryhmän saarten tapaan täysin riippuvainen ulkopuolisista lähteistä saatavasta energiasta. Sen sähkön tuottavat voimalaitokset, jotka kuluttavat saastuttavia fossiilisia polttoaineita. Vaikka saarella on runsaasti tuulivoimavaroja, tämän valtavan potentiaalin valjastaminen saaren energiantuotantoon on vaikea tehtävä.

Ennen kuin uusiutuvia energioita voidaan ottaa käyttöön, on voitettava huomattavia teknisiä esteitä. Yksi vaihtoehto on yhdistää tuulienergiajärjestelmät pieniin vesivoimajärjestelmiin, joissa vettä pumpataan kahden erikorkuisen altaan välillä tuulivoimaa käyttämällä. Kun sähköä tarvitaan, ylemmästä altaasta tuleva vesiputous käyttää vesivoimalaitoksen turbiineja.

El Hierron pinta-ala on pieni (278 km²), ja sen pinnanmuodostus on hyvin vaihteleva. Sen 10 500 asukkaan energiatarpeet tyydytetään 12 MW:n dieselkäyttöisellä voimalaitoksella. Kokonsa, vuoristaisen maaperänsä, energiankulutuksensa ja hyvien tuulivoimavarojensa ansiosta saari on ihanteellinen paikka vettä ja tuulta hyödyntävälle sähköntuotantojärjestelmälle. El Hierrolle esitetyssä järjestelmässä tuulitila tuottaa sähköä, joka ohjataan sen jälkeen saaren verkkoon tyydyttämään osa väestön tarpeista. Jos tuulivoimaa on liikaa eikä sitä voida ohjata sähköverkkoon, ylimääräistä energiaa käytetään pumppaamaan vettä altaiden välillä. Jos tuulen nopeus ei ole riittävä, varastoitu vesi vapautetaan, jolloin se laskee useisiin turbiineihin. Tällöin turbiinit tuottavat tarvittavan sähkövoiman. Vesi-tuulivoimalaitos muuntaa ajoittaisen voimanlähteen hallituksi ja jatkuvaksi sähköjakeluksi. Tämä prosessi maksimoi tuulivoiman käytön ja minimoi fossiilisen polttoaineen kulutuksen.

El Hierron kunta, UNELCO-ENDESA-sähkøyhtiö ja Kanariansaarten hallitus perustivat hiljattain teknologisen tutkimuslaitoksen kautta ”Gorona del Viento El Hierro” -yhtiön, joka vastaa vesi-tuulivoimalaitoksen perustamisesta ja toiminnasta. Tällä hetkellä teknologinen tutkimuslaitos ja UNELCO-ENDESA laativat yhdessä hankkeita vesi-tuulivoimajärjestelmän rakentamiseksi ja hallitsemiseksi. Tämä hanke on suuri tekninen

haaste, sillä se on maailman ensimmäinen. Energian monipuolistumisen ja säästämisen instituutin (IDEA) osallistuminen hankkeeseen antaa sille lisäarvoa ja auttaa muuttamaan idean todelliseksi lähitulevaisuudessa.

Vesi-tuulivoimalaitos (arvioidut kustannukset 54 miljoonaa euroa) tuottaa yhteensä 10 MW sähköä. Näin se vähentää vuotuista öljynkulutusta 6 000 tonnilla ja vähentää tarvetta kuljettaa öljyä saarelle laivalla. Lisäksi ilmakehään pumpattavan hiilidioksidin määrä vähenee 20 000 tonnia joka vuosi.

Hanketta nimeltään ”El Hierro: 100% Renewable Energy” rahoitetaan Euroopan aluekehitysrahastosta, ja sitä koordinoi teknologinen tutkimuslaitos. Hankkeeseen osallistuvat El Hierron kunta ja viisi muuta eurooppalaista instituutiota. Saaren täydelliseen energiaomavaraisuuteen tähtäävistä strategioista sekä mahdollisuudesta siirtää tämä kunnianhimoinen hanke muille Euroopan saarille ja muille alueille eri puolille maailmaa aiotaan tehdä tutkimus. Strategioihin kuuluvat tietoisuuden lisääminen energiansäästöasioista ja muiden uusiutuvien energianlähteiden (kuten termisen energian ja fotosähköisen aurinkoenergian) tai biomassan ja saarella tuotetun orgaanisen jätteen käytön lisääminen. Tämä uusiutuvaa energiaa koskeva hanke tekee El Hierron saaresta maailman johtajan puhtaisiin, uusiutuviin lähteisiin perustuvien energiaomavaraisuusjärjestelmien käyttöönoton alalla ja edistää täten taloudellista ja sosiaalista kehitystä, joka sopii yhteen ympäristönsuojelun kanssa.

Lisätietoja:

itc@itccanarias.org

Näkymä koko järjestelmästä.

INTERREG IIIA ESPANJA/PORTUGALI

Tukea korkkisektorille

Kokonaiskustannukset: € 2 106 435
EU:n rahoitusosuus: € 1 579 827

"Korkki on ympäristöllisen ja alueellisen tasapainon tärkein voimavara San Mameden ja San Pedron vuorilla. Pinta-alaltaan 8 500 km²:n suuruinen alue sijaitsee Iberian niemimaan kaakkososassa Alentejon ja Extremaduran alueiden rajoilla. Tällä alueella saattaa kadota yli 120 pienyritystä, jos ne menettävät perinteiset markkinansa, viinipullon korkkien valmistuksen. Tämän uhkan lieventämiseksi rajat ylittävä "Corchica"-yhteistyöhanke on parantanut sektorin, alueen ja markkinoiden tietämystä. Lisäksi on toteutettu edistäviä toimia, tuettu tuottajien välistä yhteistyötä ja annettu teknisiä neuvoja yrityksen hallinnassa. Hankkeen huipentuma on Extremaduran "korkkiklusterin" strategiasuunnitelma ja suunnitelmien mukainen perustaminen vuonna 2008."

Fatima Cano, projektihenkilö, ASECOR
fcano@asecor.com

INTERREG IIIA Irlanti/Pohjois-Irlanti

"Elonmerkit": ympäristötietoisuus koululaisten keskuudessa

Kokonaiskustannukset: € 532 140
EU:n rahoitusosuus: € 399 105

"Elonmerkit oli vuosina 2005-2006 toteutettu yhteistyöhanke, jolla kehitettiin PDA-ohjelmistoa ja GIS-linkitettyä Internet-tietokantaa säätiedoista, veden laadusta, virtausominaisuuksista ja elinpiireistä joissa Blackwaterin, Foylen ja Melvin Riverin valuma-alueilla, jotka sijaitsevat Pohjois-Irlannin rajalla ja Irlannin tasavallassa. Koululaiset suorittivat joka kuukausi mittauksen koulunsa läheisyydessä, minkä jälkeen tiedot ladattiin Internet-tietokantaan. Lapsilla oli mahdollisuus vertailla tietoaan muiden valuma-alueiden koulujen tietoihin. Yhteiset kenttäretket lujittivat yhteisöjen välisiä yhteyksiä ja paikallisten luonnonvarojen omistajuutta. Hanke paransi ympäristötietoisuutta lasten keskuudessa ja esitteli uusia tekniikoita syrjäseutujen maalaiskouluille ja yhteisöille."

Gretta McCarron, projektijohtaja
blackwatervitalsigns@yahoo.ie
www.vitalsignsireland.org

INTERREG IIIC Itä

Suljetun kaatopaikan muodonmuutos

Kokonaiskustannukset: € 4 500 000
EU:n rahoitusosuus: € 3 240 000

"IUWMM (Integrated Urban Waste Management Model) -yhteistyöhankeeseen osallistui 14 alueellista ja paikallista viranomaista, jotka tunsivat jätteenkäsittelyn hyvät toimintatavat. Yksi tutkituista tapauksista oli vanha suljettu kaatopaikka Leipzigin eteläpuolella (kaupungin väkiluku: 500 000). Kaatopaikalle oli kuljetettu aikoinaan noin 3,8 miljoonaa m³ jätettä. Kaatopaikka ei täyttänyt eurooppalaisia ympäristöasetuksia etenkin pohjaveden suojelun ja kaatopaikan kaasupäästöjen osalta. Ensimmäisessä vaiheessa tutkittiin ympäristöön kohdistuvat riskit. Tämän jälkeen alettiin suunnitella kaatopaikan uudistamista. Tavoitteina oli kaatopaikan läpi tiikkuvan uutoksen määrän minimointi, kaatopaikan käyttö virkistysalueena ja lopuksi energian tuottaminen kaatopaikkakaasusta ja aurinkovoimasta. Kaatopaikka peitettiin tiivistysjärjestelmällä (26 ha), minkä jälkeen aloitettiin viheriöittäminen."

Frank Richter, Stadtreinigung Leipzig, Eigenbetrieb der Stadt Leipzig
FRichter@SRLeipzig.de

INTERREG IIIB Itämeri

Sopeutuminen ilmastonmuutoksen Itämeren alueella

Kokonaiskustannukset: € 2 246 822
EU:n rahoitusosuus: € 1 399 616

"Ilmastonmuutokseen sopeutumisella on erittäin merkittävä rooli kestävässä alueellisessa kehityksessä. "Towards climate change adaptation in the Baltic Sea Region" on Itämeren alueen ilmastonmuutokseen sopeutumishankkeiden ("SEAREG" ja "ASTRA") uusin tuotos. Hankkeet toteutettiin Suomen geologian tutkimuskeskuksen johdolla yhteistyössä lukuisten paikallisten ja alueellisten viranomaisten ja tutkimuslaitosten kanssa. Hedelmällisen, poikittieteellisen yhteistyön ansiosta Suomen Espoon ja Puolan Gdanskin kaltaiset kaupungit ovat onnistuneet sisällyttämään ilmastonmuutokseen sopeutumisen tulevaisuuden maankäyttösuunnitteluun."

Philipp Schmidt-Thomé,
Suomen geologian tutkimuskeskus (GTK)
philipp.schmidt-thome@gtk.fi
www.astra-project.org

”Alueiden palveluksessa – EU:n aluepolitiikka 2007–2013”

Uusi esite ”Alueiden palveluksessa. EU:n aluepolitiikka 2007–2013” on saatavana kaikilla yhteisön kielillä. Tässä 36-sivuisessa julkaisussa kerrotaan, kuinka EU:n aluepolitiikka toimii ja kuinka se tukee esimerkiksi liikennettä, innovaatiota sekä ympäristön ja kaupunkien kehittämistä Euroopan alueilla ja kaupungeissa. Muita julkaisussa käsiteltäviä aiheita ovat alueiden välinen yhteistyö, ohjelmien arviointi ja tarkastus, hallinta ja julkisuusvaatimukset. Luvut osoittavat, kuinka paljon rahaa (EU-rahastoista) tulevana vuosina käytetään 27:ssä EU:n jäsenvaltiossa ja mihin tarkoitukseen.

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/pres_en.htm

